

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

14 בפברואר 2016

תיק מס' 96/14/24

לכבוד:

עו"ד דניאל שנהר

המוקד להגנת הפרט

רח' אבו עבידה 4

ירושלים 97200

עצפור, ת"ז

הנדון: תלונת מר

סימוכין: מכתבך לראשת המבת"ן מיום 30.09.2014 (מספרכם: 81902)

1. ראשית, אבקש להתנצל על השיהוי במענה למכתבך שבסמך. אנו תקווה כי השינויים במבנה יחידת המבת"ן יביאו לטיוב הטיפול בתיקים.
2. המתלונן, יליד שנת 1981, נעצר בתאריך 20.01.2014 בחשד לביצוע עבירות ביטחון. בסמוך לאחר מעצרו הועבר המתלונן לחקירה בשירות הביטחון הכללי.
3. להלן עיקרי הפרטים שנמסרו בתלונתכם שבסמך:
 - א. ביום מעצרו נפגש המתלונן עם חובש צבאי, וטען בפניו כי הוא סובל מבעיות רפואיות שונות. עם הגעת המתלונן למתקן המעצר "שקמה", הוא נבדק על ידי רופא, ושב ופירט אודות הבעיות הרפואיות מהן הוא סובל. אף על פי כן, התעלמו חוקריו של המתלונן ממצבו הבריאותי, וחקרו אותו תוך התעלמות מהמידע שמסר לגורמי הרפואה.
 - ב. המתלונן נחקר בחקירה קשה ואינטנסיבית, שהחמירה את מצבו הרפואי, ואף הביאה להדרדרות במצבו הנפשי.
 - ג. המתלונן נחקר במשך כ-36 ימים, בממוצע כ-20 שעות בכל יום, משעות הבוקר ועד חצות הליל לערך. במהלך היום התאפשרו למתלונן שעות מנוחה ספורות בתאו.
 - ד. במשך כל זמן החקירה הוחזק המתלונן ישוב על כסא, כאשר רגליו וידיו קשורות לאחור, מלבד הפסקה קצרה על מנת לסעוד את ארוחת הצהריים.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

- ה. לאחר כעשרה ימי חקירה התמוטט המתלונן נפשית, התפרץ כלפי חוקריו ודרש שחקירתו תפסק. בתגובה, קראו החוקרים לעובדת סוציאלית, שלאחריה נלקח המתלונן לצינוק ונכבל בידיו וברגליו למיטה.
- ו. המתלונן הושאר כבול במשך כארבעה ימים, והתחנן בפני חוקריו שיתירו את כבליו, אך אלה טענו כי מדובר בהחלטה המסורה לשיקול דעתה של העובדת הסוציאלית, ולא לשיקול דעתם.
- ז. המתלונן ביקש מחוקריו להפגש עם רופא – אך אלה נענו רק לאחר שהמתלונן חזר על בקשתו מספר פעמים.
4. לאחר עיון בתלונה, זו הועברה לבדיקת ראשת האגף לבירור תלונות נחקרים בשירות הביטחון הכללי (לעיל ולהלן: **מבתי"ן**), אשר פגשה במתלונן בתאריך 11.01.2015.
5. להלן עיקרי הפרטים שמסר המתלונן בפני ראשת המבתי"ן:
- א. במהלך חקירותיו, נאזק המתלונן בידיו מאחורי גבו, ובתקופה שלאחר אמירתו האובדנית (שתפורט בהמשך) – נאזק גם ברגליו. לטענת המתלונן, הדבר אסור בשל היותו חולה אסטמה, נוכח האפשרות כי יזדקק למשאף.
- ב. מיום מעצרו נחקר המתלונן במשך כ-37 ימים ברציפות, משעות הבוקר ועד שעות הלילה, ולעיתים גם במהלך הלילה. להערכת המתלונן, הוא נחקר במשך כ-22-20 שעות בכל יום, והתאפשרה לו מנוחה קצרה בלבד בתאו.
- ג. חוקריו של המתלונן דרשו ממנו להבדק בפוליגרף, והוא הסכים על מנת להוכיח את אמיתות גרסתו, וכדי שיוכל לשהות במחיצת רעייתו, שכרעה ללדת באותם ימים.
- ד. בשלב מסוים בחקירתו אמר המתלונן לחוקריו כי הוא נוכח אמירה זו, הופגש המתלונן עם עובדת סוציאלית, תוך שאחד החוקרים משמש כמתורגמן. לאחר מכן הועבר המתלונן לחדר השגחה, כלשונו, בו נאזק למיטה בידיו וברגליו במשך סוף השבוע, מבלי שניתנה לו אפשרות לאכול, לשתות, להתקלח או להתפנות.
- ה. ביום א' שלאחר מכן הופגש המתלונן פעם נוספת עם עובדת סוציאלית, כאשר גם פגישה זו התרחשה בחדר החקירות. לאחר מפגש זה הוחלט כי המתלונן רשאי לשהות בתא מעצר רגיל, אך רק במחיצת עצור נוסף.
- ו. המתלונן טען כי מביתו הוחרם רכוש רב, שטרם הוחזר לו.

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

6. במסגרת בדיקת התלונה על ידי הממונה על המבתי"ן במשרד המשפטים נבדקו כל המסמכים הרלבנטיים לבחינת מהלך מעצרו וחקירתו של המתלונן בשירות הביטחון הכללי, ובכלל זה: תישאולי המבתי"ן, זיכרונות דברים שנערכו במהלך החקירה, תרשומות החוקרים, מסמכים המתעדים פעולות חקירה גלויות וחסויות, מסמכים רפואיים, פרוטוקולים מהליכים משפטיים שהתנהלו בעניינו של המתלונן ומסמכים משפטיים נוספים, וכן תיעוד חקירות המתלונן במשטרה.
7. להלן יפורטו ממצאי בדיקת טענותיו של המתלונן, בהתבסס על המסמכים הנ"ל:
8. בדיקת זיכרונות הדברים המתעדים את חקירות המתלונן מעלה כי בחלק מתקופת מעצרו הוא אכן נחקר באופן אינטנסיבי יחסית. יחד עם זאת, לא נמצא ממש בטענה כי המתלונן נחקר כך במשך 36 או 37 ימים ברציפות.
9. נוכח חומרת החשדות שיוחסו למתלונן, מצאתי כי לא נפל פגם בשיקול דעתם של החוקרים, אשר ראו לנכון לחקור את המתלונן באופן אינטנסיבי, ואף נמצא כי חקירת המתלונן התבצעה בהתאם לנהלים הרלבנטיים.
10. יחד עם זאת, נוכח הנטען בתלונה שבסמך, ולאור ממצאי בדיקתנו, החלטנו לבצע בחינה מחודשת של מספר סוגיות בנהלי שירות הביטחון הכללי. בהתאם לממצאי הבדיקה, יופקו הלקחים המערכתיים המתאימים.
11. אזיקתו של נחקר בחדר החקירות נעשית בהתאם לשיקול דעתם של החוקרים, ולהערכתם את חומרת הסיכון הנשקף מהנחקר. מן הנתונים שבידינו עולה כי היתה הצדקה לאזיקת המתלונן במהלך חקירותיו. יודגש, כי אין בפי המתלונן טענה כי נאזק באופן מכאיב. מכל מקום, לא נמצאו תימוכין לכך שהמתלונן נאזק כשידיו מאחורי גבו.
12. במהלך חקירתו על ידי שירות הביטחון הכללי, המתלונן אכן נבדק בבדיקות פוליגרף. מעצם טבעה של בדיקה במכשיר הפוליגרף, לא ניתן לקיימה בלא הסכמה מצד הנבדק – הסכמה אשר אין מחלוקת שניתנה על ידי המתלונן. מכל מקום, לא נמצא דופי בהתנהלות חוקרי השב"כ בכל הנוגע לביצוע הבדיקות.
13. אין בידי המבתי"ן סמכות להדרש לטיב הטיפול הרפואי שניתן למתלונן על ידי גורמי הרפואה בצה"ל או בשירות בתי הסוהר. מבדיקתנו עולה כי אין ממש בטענה כאילו חוקריו של המתלונן התעלמו ממצבו הרפואי או הנפשי של המתלונן, ולמעשה ההיפך הוא הנכון.
14. מערך העובדים הסוציאליים נמצא באחריות שירות בתי הסוהר, והחלטות העובדים הסוציאליים מתקבלות ללא כל מעורבות או השפעה מצד חוקרי שירות הביטחון הכללי. מכאן, שלא נפל כל פגם בתשובת החוקרים לפיה אין זה בסמכותם להתערב בשיקול

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות המדינה

- דעתה של העובדת הסוציאלית, אשר הורתה על כבילת המתלונן למיטתו – כבילה שנבעה מהערכתה המקצועית את המתלונן, בעקבות התבטאויות אובדניות מצידו. ככל שיש בפי המתלונן טענות בנוגע להחלטותיהן המקצועיות של העובדות הסוציאליות שפגשו בו – עליו להעלותן בפני הגורמים הרלבנטיים בשירות בתי הסוהר. למען הסר ספק אציין כי כבילת המתלונן לא נעשתה ב-"צינוק", כנטען בתלונתכם, אלא בתא מעצר המיועד לכך.
15. אינני מקלה ראש בטענות המתלונן לפיהן קיימת בעייתיות בכך שנפגש עם עובדות סוציאליות בחדרי החקירות, תוך שאחד החוקרים שימש כמתורגמן. בעניין זה מתבצעת לאחרונה חשיבה מחודשת בפרקליטות, בשיתוף הגורמים הרלבנטיים ברשויות השונות, בגדרה תבחנה טענות המתלונן.
16. אין למבתי"ן סמכות או אפשרות מעשית להדרש לטענות המתלונן בנוגע להחרמת רכשו. ככל שיש למתלונן טענות במישור זה, עליו להעלותן בדרכים הקבועות בד"ן.
17. בכפוף לאמור בפיסקאות 10 ו-15 שלעיל, החלטתי, על דעתו של המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) (בפועל), מר עמית איסמן, לסגור את תיק הבדיקה.
18. על החלטה זו ניתן להגיש ערר בתוך 30 ימים באמצעות משרד הממונה על המבתי"ן בפרקליטות המדינה.

בכבוד רב,
רחל מסר, עו"ד
הממונה על המבתי"ן
בפרקליטות המדינה

העתק : ראשת המבתי"ן
יועמ"ש שירות הביטחון הכללי